

Боднар А.Я.,

кандидат психологічних наук,

доцент кафедри психології та педагогіки НаУКМА

Формування особистості студента як суб'єкта творчості

Творча активність певною мірою є проявом соціальної сутності людини. Зростаюча автономність і вибірковість людини по відношенню до зовнішнього світу з необхідністю передбачає усвідомлення себе не тільки як суб'єкта діяльності, але як суб'єкта життєдіяльності та життєтворчості. Розв'язання проблеми неможливе без ретельного вивчення і дослідження соціально-психологічних закономірностей взаємодії індивідуального та соціального, залежності особистості від соціальної групи та її свободи в ній.

Взаємодія індивідуального та соціального в формуванні особистості вивчається в руслі більш широкої, але традиційної для соціальної психології, проблеми соціалізації та самореалізації особистості в умовах сумісної діяльності та спілкування. Процес соціалізації має універсальний характер, особистість розвивається всебічно, як цілісність, як система взаємодії структурних компонентів, що складають людську природу. В якості важливих складових частин до неї входять визначення свого місця в складній системі життєдіяльності й різноманітних відносин, вибіркова спрямованість на засвоєння соціального досвіду, його активне відтворення у власній діяльності, свідомо поставлені цілі, тобто те, що часто визначають як особистісне самовизначення.

Кожна людина реалізує себе тільки в історично визначеній системі суспільних відносин, які формують і розвивають людини тією ж мірою, якою людини формує і розвиває їх. Процес взаємовпливу суспільства й особистості безкінечний і складає діалектичну єдність.

Вростання індивіда в соціальне середовище стає для нього поступовим уособленням. Він визначає зміст власної діяльності в своїх предметних зв'язках з цим середовищем, усвідомлює роль перебудови системи навчання і виховання, свою залежність від інших людей, усвідомлення власного «Я». Суб'єкт створює свою долю і самого себе.

Суспільство потребує професіоналів, творчих особистостей, яскравих індивідуальностей, котрі здатні самостійно, по-новому ставити перед собою цілі, завдання, пропонувати нестандартні рішення. У той же час суспільство має

нарешті виконати свою найвищу, гуманістичну місію – забезпечити простір для творчого розвитку кожного, виховання у людини почуття особистої відповідальності за те, щоб її власне життя здійснилося, щоб вона реалізувала себе та задовольнила свої духовні потреби.

Дослідження даної проблеми стає важливим інструментом розвитку особистості як суб'єкта творчості, де акцент уваги необхідно перенести з навчання і виховання як зовнішніх процесів і впливів на внутрішній саморозвиток, самовиховання, самоосвіту, на формування цінностей, пов'язаних з вищою школою: самоцінність особистості кожного студента; цінність студентства як особливої соціальної групи; цінність конкретної професії; цінність вищої освіти.

Зміст вузівської підготовки спеціаліста має відтворити увесь спектр соціальних відносин людини і найближчого середовища, що безперечно передбачає посилену увагу до внутрішніх рушійних сил особистості.

Професійне самовизначення та події, що відбуваються під час навчання у вузі дуже важливі для подальшого життя, бо саме в цей період відбувається усвідомлення студентами своїх професійних інтересів, формування мотивів та цілей майбутньої діяльності, формування системи взаємозв'язків та відносин, стилю діяльності та загальної спрямованості життєвого шляху особистості.

Творчість уявляє собою вищий ступінь прояву свободи людини, а критерієм творчості стає ступінь самореалізації та самоактуалізації, що в свою чергу виступає цілеспрямованим усвідомленим процесом розкриття і здійснення сутнісних сил людини, самоздійснення і самовираження індивідуальності.